

Handreiking

Toezicht en Handhaving Wet kwaliteitsborging bouw

9 november 2023

Handreiking

Toezicht en Handhaving Wet kwaliteitsborging bouw

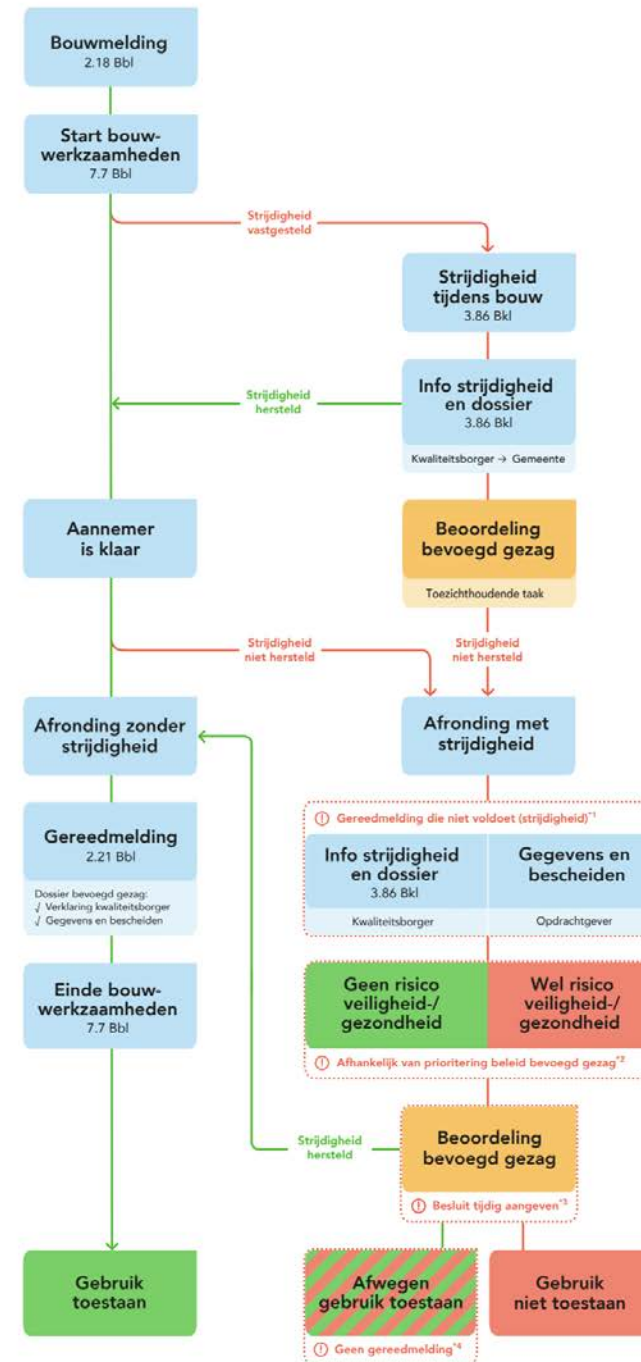
Handreiking
Toezicht en handhaving
Wet kwaliteitsborging bouw
Handelingsperspectieven voor gemeenten

Versie 1 – oktober 2023

Schema Meldingenproces

Handreiking
Het proces

Minister heeft een
toezegging gedaan
aan de Eerste Kamer.

En toen?

Handreiking

Het proces

De VNG heeft voor de Wkb een klankbordgroep.

Hiervan uit is een specialistische voorbereidingsgroep gaan werken aan de handreiking.

De basis was het vanuit de uitvoering opgestelde document van Omgevingsdienst De Vallei.

Tal van conceptversies.

Het kader

Handhavingsinstrumentarium

Herstel sanctie (LOB & LOD)

Bestraffende sanctie en Strafrechtelijk HH

Bestuursrechtelijk

Omgevingswet handhavingsinstrumentarium

(since 2019)

Handreiking

Toezicht en Handhaving Wkb

Vertalen van Wkb scenario's
(Wkb in de praktijk-tool)

Bestuursrechtelijk
Omgevingswet handhavingsinstrumentarium

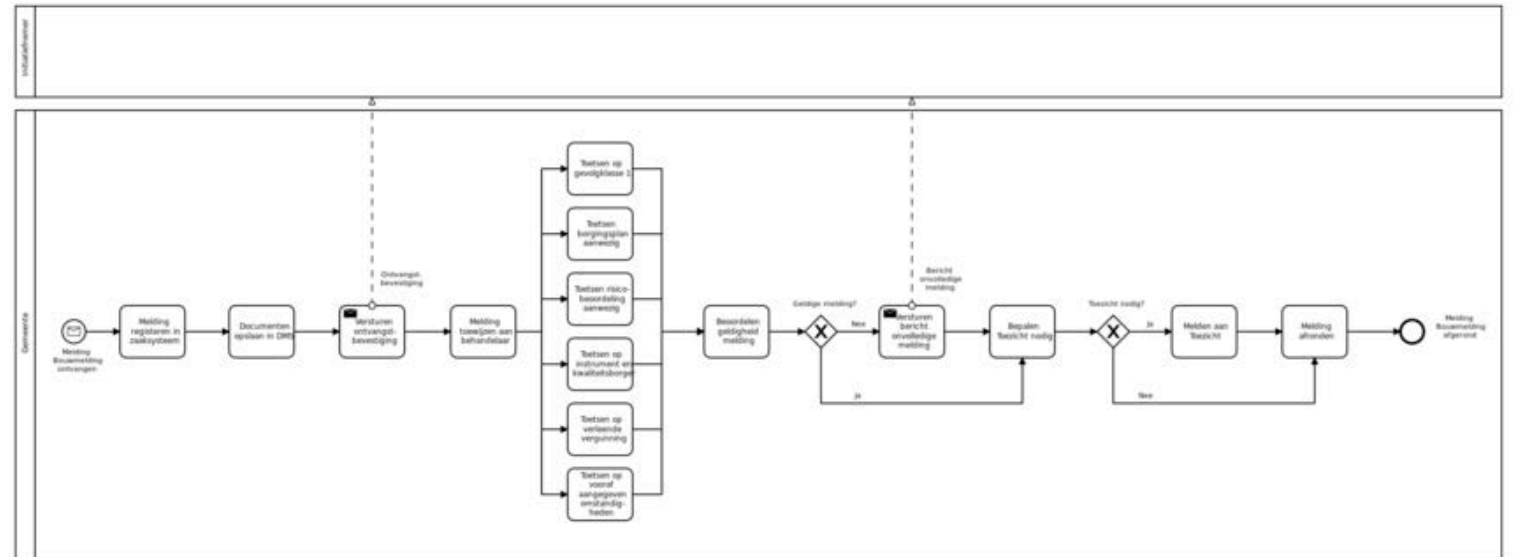
Detailuitwerkingen: Gemma

Wkb processen

Voor het behandelen van de binnengekomen verzoeken doorloopt de gemeente of omgevingsdienst een aantal processtappen. VNG heeft een aantal referentieprocessen uitgewerkt die een gemeente of omgevingsdienst kan gebruiken om het eigen Wkb-proces in de organisatie te implementeren. De beschreven processen zijn voorbeeldprocessen gebaseerd op reacties van gemeenten en leveranciers die zijn opgehaald uit verschillende werkplaatsessies. Gemeenten of omgevingsdiensten kunnen de processen aanpassen naar eigen behoeften: voeg bijvoorbeeld een processtap toe of pas bijvoorbeeld de volgorde aan. Of verbijzonder het proces naar de eigen organisatie door het proces te laten en de variatie voor de organisatie te omschrijven. Bijvoorbeeld dat bepaalde processtappen voor uw organisatie samenvallen in een en dezelfde functie.

De volgende vijf Wkb processen zijn uitwerkt.

- [Wkb Bouwmelding](#)
- [Wkb Start bouwwerkzaamheden](#)
- [Wkb Gereedmelding](#)
- [Wkb Beëindiging bouwwerkzaamheden](#)
- [Wkb Strijdigheid besluit bouwwerken leefomgeving](#)

Bouwmelding - Totaal

[Ga naar de webpagina Gemma online](#)

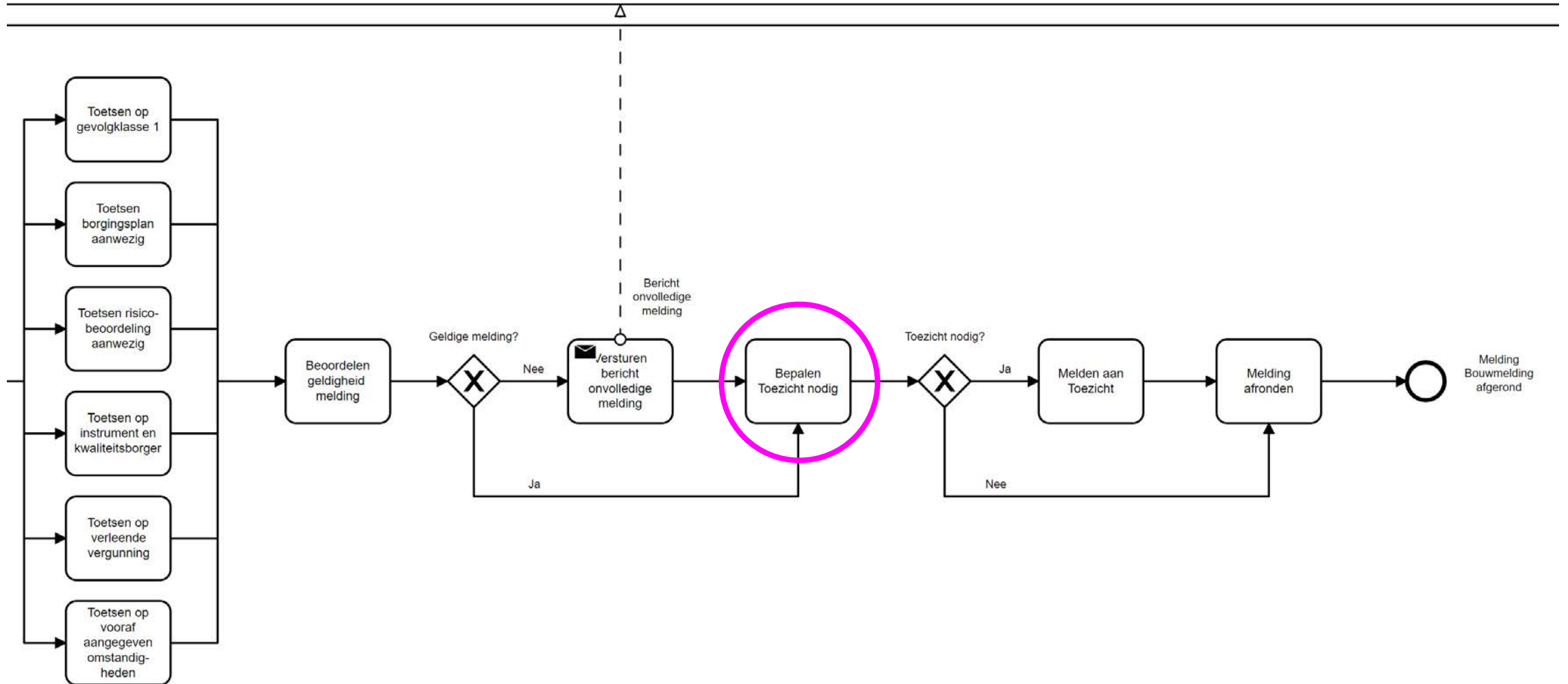

Bouwmelding
Melding
bouwactiviteit

Bouwmelding

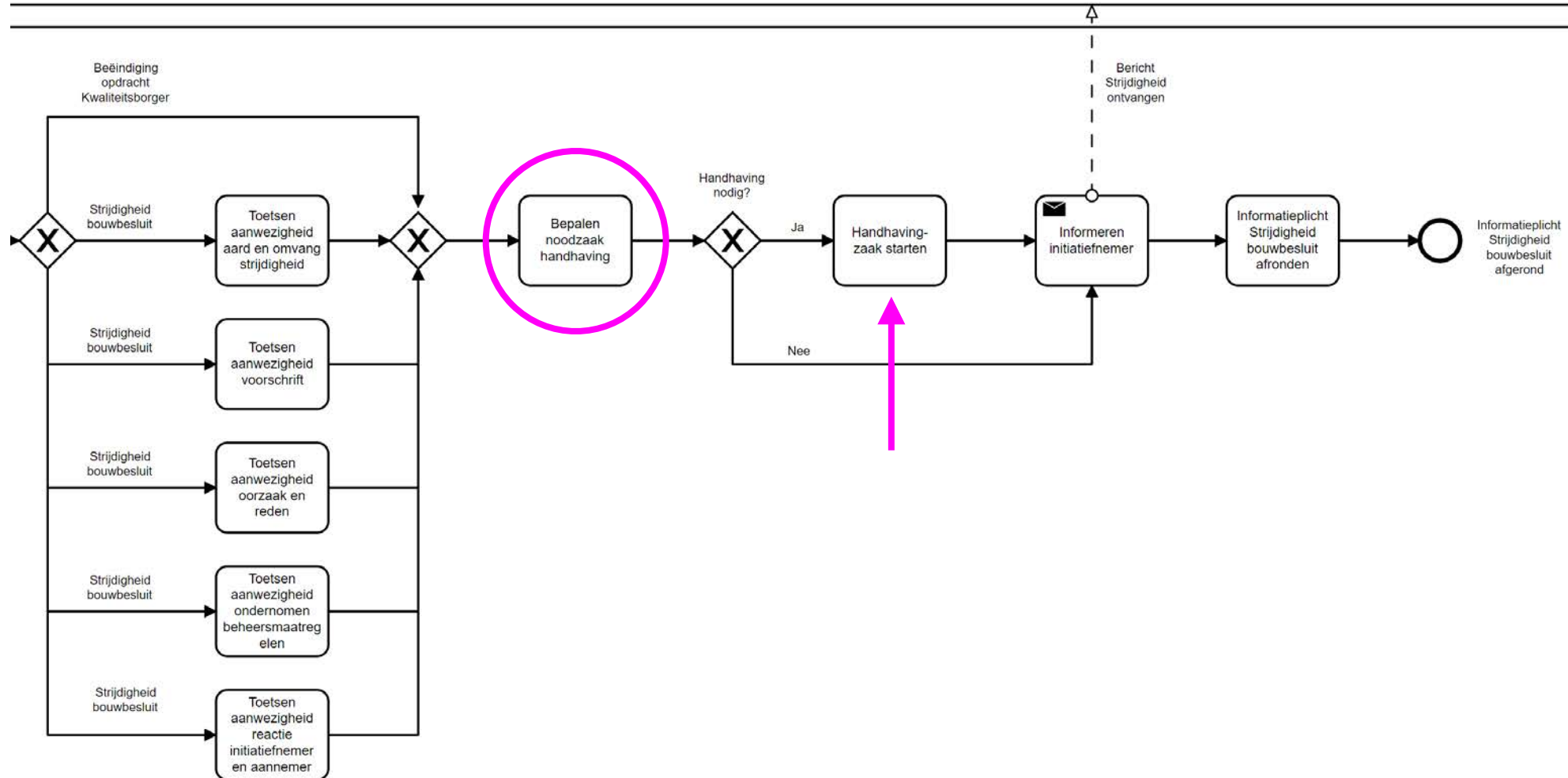

DSO
Strijdigheid

Strijdigheid = informatieplicht

Gereedmelding
Melding
bouwactiviteit

Gereedmelding

Testproject 1

5. Documenten

Stap 5 van 7

Uw aanvraag of melding is openbaar, net als eventuele documenten. Zorg er dus voor dat er geen vertrouwelijke informatie in staat. Dat is informatie die niet bekend mag worden. Denk bijvoorbeeld aan uw BSN, medische gegevens of financiële informatie die gevoelig is voor uw bedrijf.

In sommige gevallen kunt u vragen of uw documenten vertrouwelijk kunnen worden behandeld. Dat kunt u doen door 'Vertrouwelijk' aan te vinken als documenten toevoegt.

Documenten mogen niet groter zijn dan 250MB per stuk. Let erop dat documenten een bepaald bestandsformaat moeten hebben.

[Overzicht bestandsformaten](#)

Bouwactiviteit (technisch) - Melding (Rijk)

▼ Belastingen en belastingcombinaties van de constructieve delen van het gerealiseerde bouwwerk, en van het bouwwerk als geheel

▼ Verklaring van de kwaliteitsborger

▼ Resultaat maatregelen ter voorkoming of beperking van risico's

▼ Gebruiksfuncties, verblijfsgebieden, verblijfsruimten en afmetingen en bezetting van alle ruimten, totaaloppervlakten per gebruiksfunctie

▼ De uiterste grenstoestand van de bouwconstructie en onderdelen van de bouwconstructie van het bouwwerk

▼ Gegevens en documenten over de luchtverversing van het bouwwerk

▼ Gegevens en documenten over de milieuprestatie van het bouwwerk

▼ Gegevens en documenten over de energiezuinigheid van het bouwwerk

▼ Gegevens en documenten over de brandveiligheid van het bouwwerk als bedoeld in artikel 1.19, zesde lid, Bouwbesluit 2012

▼ Gegevens en documenten over toegepaste gelijkwaardige maatregelen

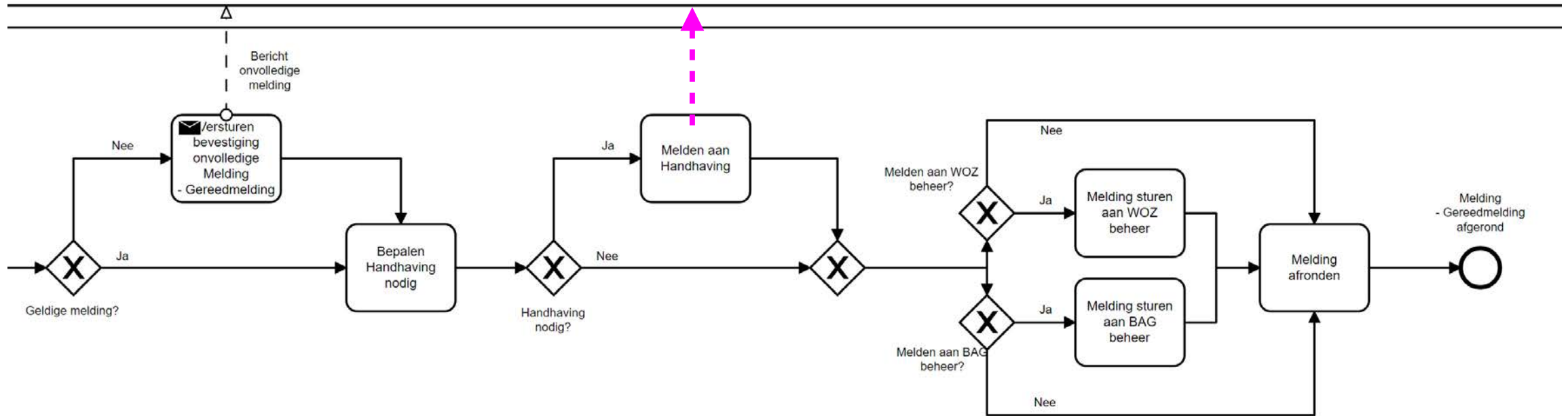
< Vorige stap

Volgende stap >

Gereedmelding = einde bouwactiviteit, dat betekent niet dat ook alle voorwaarden OPA of andere vergunning ook klaar zijn.

Is er beleid voor sanctioneren als er documenten ontbreken? (eigenlijk net als nu met HH en de risicotabel op Bouwbesluit)

Gereedmelding

Strijdigheid & Gereedmelding

- Gebruik niet toestaan en handhaven op het verbod op ingebruikname
- Gebruik toestaan vanwege het feit dat handhaven (op dit moment) niet proportioneel is Gebruik toestaan

Herstel sanctie, Bestraffende sanctie en Strafrechtelijk handhaven kan zijn...

Bestuursrechtelijk Omgevingswet handavingsinstrumentarium

+

Veel jurisprudentie over proportionaliteit

Strijdigheid & Gereedmelding

- Gebruik niet toestaan en handhaven op het verbod op ingebruikname
- Gebruik toestaan vanwege het feit dat handhaven niet proportioneel is
- Iets 'ontbreekt' en kan bijvoorbeeld ook niet hersteld worden, maar dit is onvoldoende om... (besluit af te zien van handhaven)

Strijdigheid & Gereedmelding

- Gebruik niet toestaan en handhaven op het verbod op ingebruikname
- Of dat handhaven op dit moment niet proportioneel is.

n de praktijk zal bijvoorbeeld nog de ventilatie moeten worden ingeregeld of zonnepanelen moeten nog worden aangebracht daardoor zijn er nog niet alle documenten in het dossier BG... Brief met vooraankondiging of al een besluit dat als er niet binnen een half jaar (of andere termijn afhankelijk van het BBL-voorschrift) een gereedmelding wordt gedaan die in orde is dat men een LOD krijgt of al verbeurt.

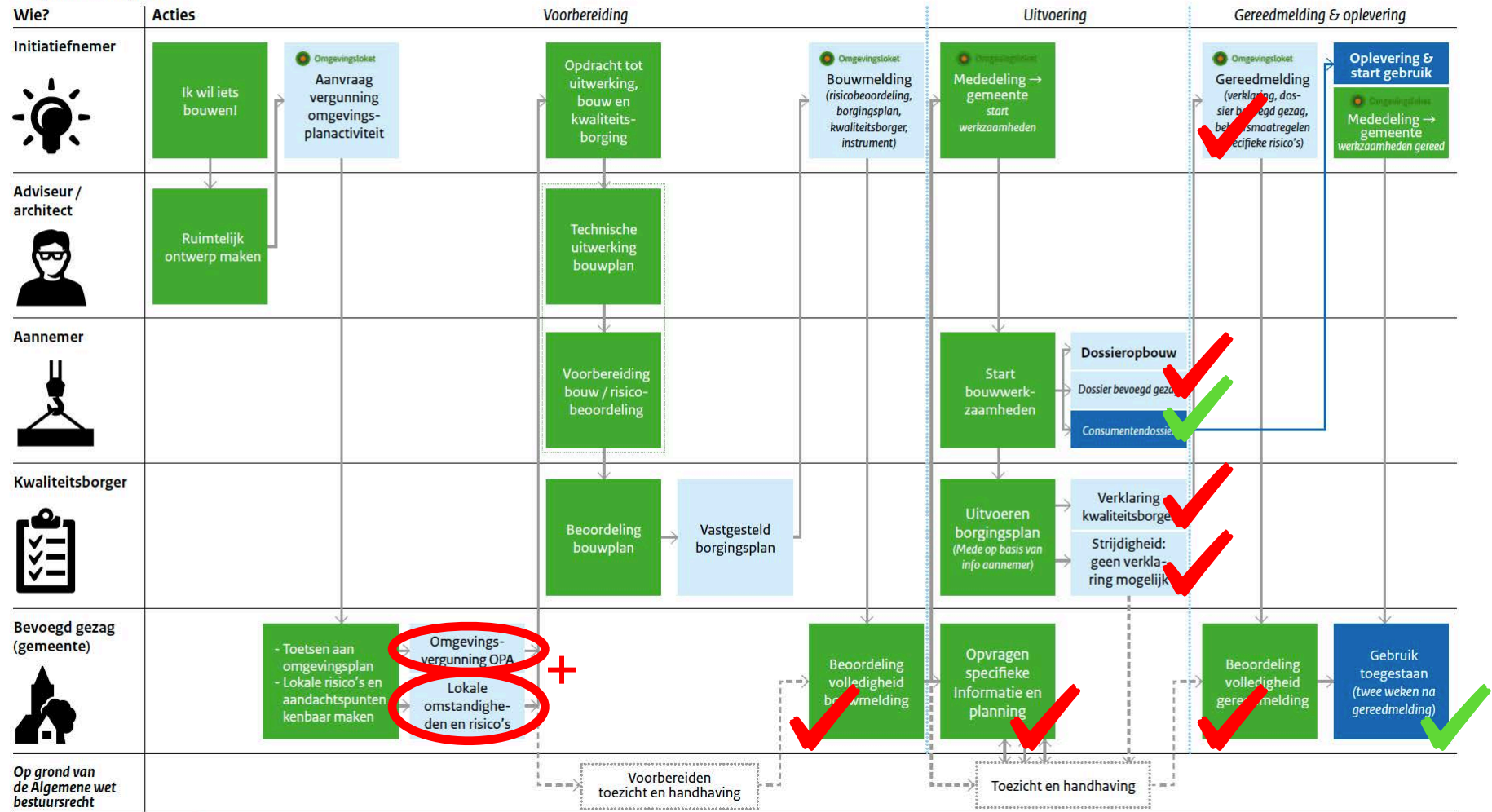
- Gebruik toestaan

Bouwen onder de Omgevingswet en Kwaliteitsborging

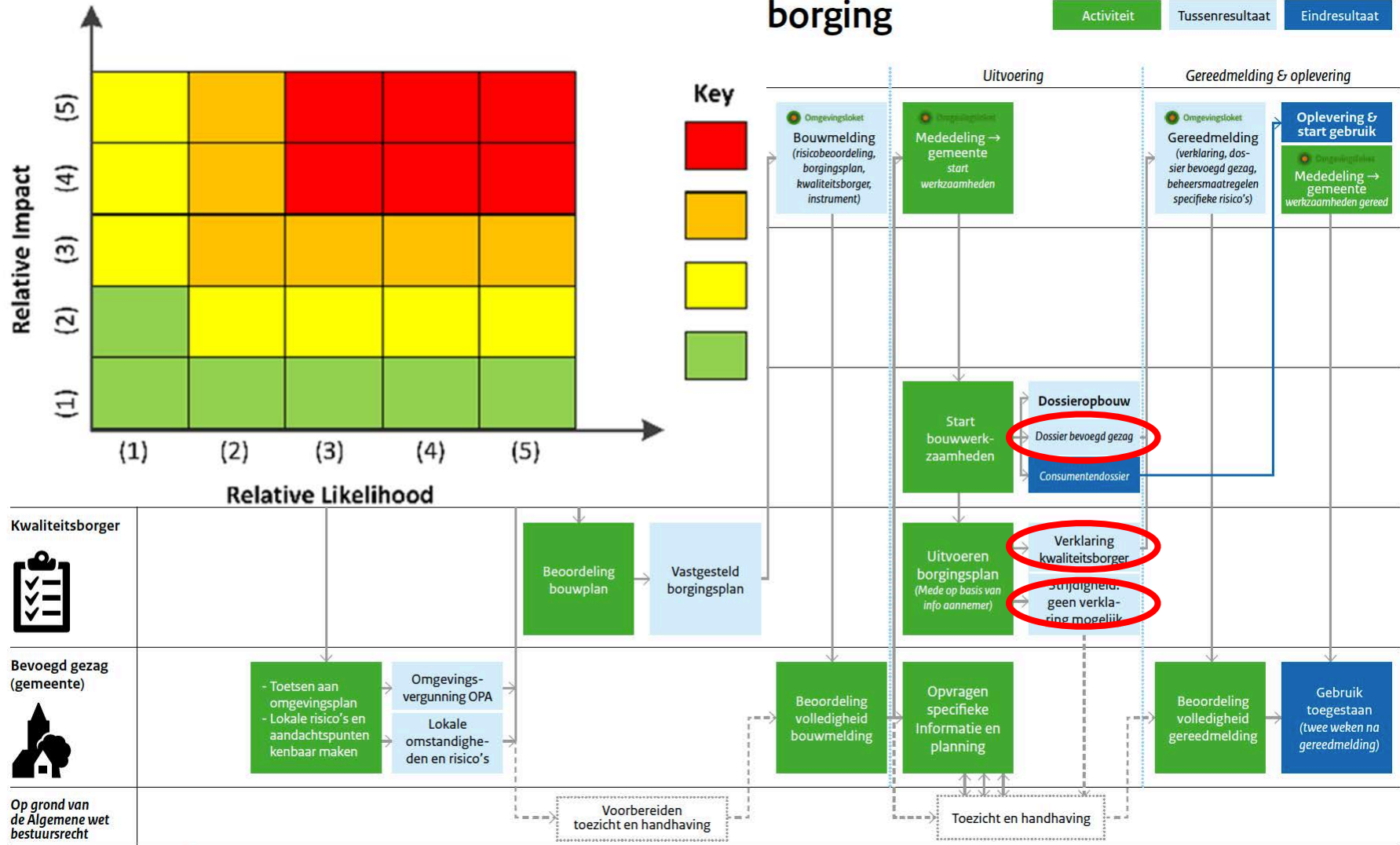
Regulier bouwproces

Activiteit   Tussenresultaat   Eindresultaat

Strijdigheid & Gereedmelding

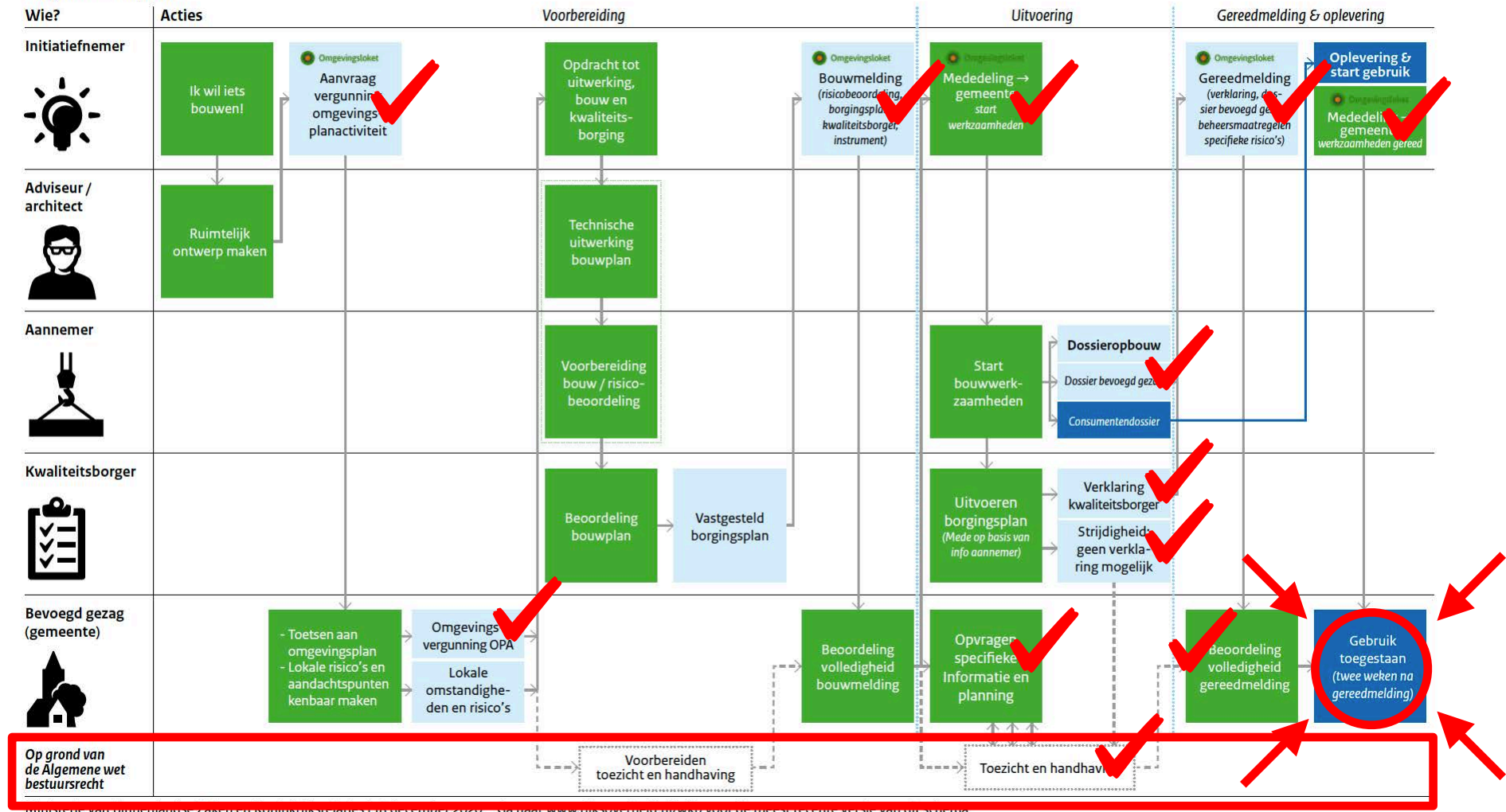

Alle vinkjes op groen voor ingebruikname.

Bouwen onder de Omgevingswet en Kwaliteitsborging

Regulier bouwproces

Activiteit   Tussenresultaat   Eindresultaat

Meer weten?

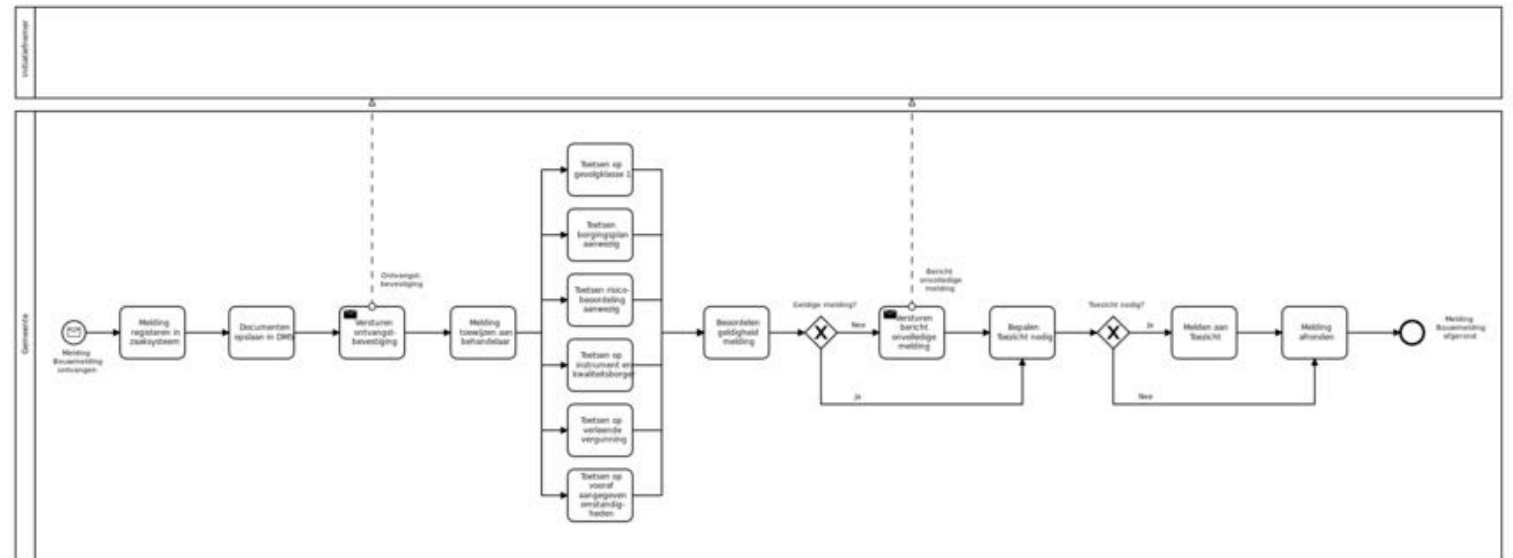
Detailuitwerkingen: Gemma

Wkb processen

Voor het behandelen van de binnengekomen verzoeken doorloopt de gemeente of omgevingsdienst een aantal processtappen. VNG heeft een aantal referentieprocessen uitgewerkt die een gemeente of omgevingsdienst kan gebruiken om het eigen Wkb-proces in de organisatie te implementeren. De beschreven processen zijn voorbeeldprocessen gebaseerd op reacties van gemeenten en leveranciers die zijn opgehaald uit verschillende werkplaatsessies. Gemeenten of omgevingsdiensten kunnen de processen aanpassen naar eigen behoeften: voeg bijvoorbeeld een processtap toe of pas bijvoorbeeld de volgorde aan. Of verbijzonder het proces naar de eigen organisatie door het proces te laten en de variatie voor de organisatie te omschrijven. Bijvoorbeeld dat bepaalde processtappen voor uw organisatie samenvallen in een en dezelfde functie.

De volgende vijf Wkb processen zijn uitwerkt.

- [Wkb Bouwmelding](#)
- [Wkb Start bouwwerkzaamheden](#)
- [Wkb Gereedmelding](#)
- [Wkb Beëindiging bouwwerkzaamheden](#)
- [Wkb Strijdigheid besluit bouwwerken leefomgeving](#)

Bouwmelding - Totaal

[Ga naar de webpagina Gemma online](#)

Handige links

- [De Wkb in de praktijk-tool](#)
- [Basiskennissessie Wkb](#)
- [Zeker van je zaak-test](#)
- [VTH Inregeltest](#)
- [VTH Netwerksessies Wkb specials](#)
- [VTH Standaardbrieven](#)
- [Dienstverlening: de start van de serviceketen](#)
- [Implementatieproducten Omgevingswet en Wkb](#)
- [Webcolleges Wkb](#)
- [VNG forum Omgevingswet en Wkb](#)
- [VNG nieuwsbrief Omgevingswet en Wkb](#)

Handige links m.b.t. handhaving i.r.t. de Omgevingswet en Wkb

- [Keuzes Handhaving Wkb](#)
- [Wegwijzer 7 - Vergunningverlening aangepast op de Wkb](#)
- [Wegwijzer 12 - Toezicht en handhaving ingericht op de Omgevingswet](#)
- [Wegwijzer 13 - Toezicht en handhaving aangepast aan de Wkb](#)
- [Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht \(LHSO\)](#) (handig instrument voor organisaties die belast zijn met de handhaving van de Omgevingswet)
- Meer algemeen: [Een juridische handleiding voor handhaving in de gemeentelijke praktijk](#)
- [De Wkb \(bestuursrechtelijk\): Het stelsel uitgelegd in een \(Rijksoverheid\) animatie](#)

Implementatieproducten Wkb

	KENNIS			KUNDE	KENNISNETWERK	
Onderwerp	Informatie	Tools	Voorbeelden	Werkplaatsen etc.	Bijeenkomsten	VNG Fora
Wkb algemeen	<ul style="list-style-type: none"> • Startpagina Wkb • Webpagina Wet kwaliteitsborging voor het bouwen • Publicaties Wkb • Nieuws Wkb 	<ul style="list-style-type: none"> • Factsheet Wkb • Factsheet De Knip (Pdf, 1,21 MB) • Factsheet Gevolgklasse 1 (Pdf, 1,96 MB) 			<ul style="list-style-type: none"> • Webinar Basiskennis Wkb 	<ul style="list-style-type: none"> • Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen
Impact Wkb op gemeente		<ul style="list-style-type: none"> • Impactanalyse • Stappenplan implementatie bij gemeenten • Veranderende taken door de wkb (Pdf, 96,6 kB) 			<ul style="list-style-type: none"> • Netwerkbijeenkomst Impact verzorgingsmaatregel op invoering Wkb • De wet kwaliteitsborging en het dossier bevoegd gezag • Risicoanalyse en borgingsplan Wkb 	

<p>Wkb processen</p>	<p>Werkende processen</p>	<p>handnavingsbeleid Wkb (Pdf, 95,1 kB)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Factsheet 'De Bouwmelding' (Pdf, 500 kB) ↗ • Factsheet 'De Gereedmelding' (Pdf, 672 kB) ↗ • Factsheet 'Bijzondere lokale omstandigheden' (Pdf, 209 kB) ↗ • Stroomschema Wkb ↗ 	<ul style="list-style-type: none"> • Werkplaatsen Wet kwaliteitsborging voor het bouwen • Roadmap Wkb Route 2022 • Netwerkbijeenkomst: Invloed Wkb op VTH (3 sessies) • Netwerkbijeenkomst: Invloed Wkb op VTH Sessie 4
<p>Implementatie Wkb</p>	<p>Hulp bij de implementatie van de Wkb</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Minimale acties Omgevingswet • Wegwijzer 7 - Vergunningverlening aangepast op de Wkb • Wegwijzer 13 - Toezicht en handhaving aangepast aan de Wkb • Stappenplan implementatie bij gemeenten • Naar de gemeentelijke Route 	<p>Werkplaatsen implementatie Wkb</p> <ul style="list-style-type: none"> • Implementatie Wkb in gemeentelijke proces • De implementatie van de Wkb bij gemeenten en nut en noodzaak van het starten van proefprojecten

Proefprojecten	Startpagina Wkb	<ul style="list-style-type: none"> • Startpakket proefprojecten • Handreiking Stimuleren van proefprojecten	<ul style="list-style-type: none"> • Interviews proefprojecten • Ambassadeurs Netwerken	<ul style="list-style-type: none"> • Proefprojecten: de praktijk aan het woord • De implementatie van de Wkb bij gemeenten en nut en noodzaak van het starten van proefprojecten
Standaardbrieven Wkb		<ul style="list-style-type: none"> • VTH voorbeeld brieven Wkb (regio IJsselland) • VTH voorbeeld brieven Wkb (Wabo Adviesgroep)		

[Ga naar de webpagina met implementatieproducten](#)